

3 Čtenářská gramotnost

3.1 Definice

Tematické šetření zaměřené na sledování podpory rozvoje čtenářské gramotnosti bylo realizováno ve školním roce 2012/13 v období od ledna do června. Vycházelo z definice čtenářské gramotnosti zveřejněné v příloze Kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na školní rok 2012/13: „*Čtenářská gramotnost: Porozumění psanému textu, používání psaného textu a přemýšlení o něm za účelem dosažení cílů jedince, rozvoje jeho vědomostí a potenciálu za účelem aktivní účasti ve společnosti. Literární gramotnost je schopnost nalézt a porozumět informaci z textů, které nejsou přímo určeny pro sdělení nějaké jednoduché informace. Dokumentová gramotnost je schopnost potřebná k vyhledávání a využití přesné informace obsažené v nějakém dokumentu.*“

Šetření podpory rozvoje čtenářské gramotnosti navázalo na tematické šetření, které bylo realizováno ve školách ve školním roce 2009/10. Jeho obsahová náplň byla mírně zúžena, ale ve shodě s předchozím šetřením bylo provedeno v mateřských, základních a středních školách.

3.2 Podpora rozvoje předčtenářské gramotnosti v předškolním vzdělávání

Rozvoj předčtenářské gramotnosti (dále také PČG) sledovala ČŠI v roce 2009/10 v 245 mateřských školách a v roce 2012/13 v 220 mateřských školách. Šetření se soustředilo na zjištění na úrovni školy, například na podmínky rozvoje PČG, přijatá opatření a jejich ověřování a na spolupráci s rodiči. Druhou oblastí, na kterou se šetření soustředilo, byla zjištění z hospitací, mezi něž patřilo používání pomůcek, užití metod a forem práce a sledované projevy dětí.

3.2.1 Zjištění na úrovni školy

V oblasti cílů bylo sledováno, zda škola formulovala cíle pro rozvoj PČG dětí. Většina škol je formulovala. Podíl mateřských škol, které cíle formulovaly, se ve vybraném vzorku škol mezi sledovanými lety výrazněji nezměnil. V roce 2009/10 činil 72 % a v roce 2012/13 75 %.

Podmínky rozvoje

Mezi podmínkami, které byly v mateřských školách zjišťovány, byl počet vzdělávacích akcí, které rozvíjí schopnosti a dovednosti pedagogů podporovat rozvoj PČG dětí (za období dvou předchozích školních let a školního roku, ve kterém šetření proběhlo). Ve srovnání s šetřením v roce 2009/10 došlo k poklesu podílu mateřských škol, jejichž pedagogové se zúčastnili uvedených vzdělávacích akcí alespoň jednou. Podíl mateřských škol, které uváděly celkově vyšší počet vzdělávacích akcí, se také mírně snížil.

Tabulka 21 Podíl mateřských škol podle počtu vzdělávacích akcí

Počet vzdělávacích akcí	podíl mateřských škol		
	2009/10	2012/13	trend +/-
žádná	46,7 %	56,8 %	++
jedna	15,3 %	20,5 %	+
dvě	17,0 %	14,1 %	-
tří až čtyři	14,0 %	6,4 %	--
pět a více	7,0 %	2,3 %	-